

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 294/06-34

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. septembra 2006 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. P. R., Ing. Ľ. K., Ing. V. J. a Ing. D. L., všetci toho času vo výkone väzby vo výkone väzby a PhDr. J. K., T., zastúpených advokátom JUDr. M. R., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2, a 5, čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Prezídia Policajného zboru Slovenskej republiky, Úradu boja proti korupcii, Odboru boja proti korupcii, B. z 3. februára 2006 ČVS: PPZ-67/BPK-S-2005 v spojení s uznesením Úradu Špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky Bratislava z 22. februára 2006, čís. VII Gv 314/04-19, uznesením Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, zo 6. februára 2006 sp. zn. BB-Pšv 6/06 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 2. marca 2006, sp. zn. 1 Toš 13/2006, ako aj vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 47 ods. 1 až 3, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 1 až 4 Ústavy Slovenskej republiky a im zodpovedajúcim právam podľa Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Prezídia Policajného zboru Slovenskej republiky, Úradu boja proti korupcii, Odboru boja proti korupcii B. a dozorujúceho prokurátora Úradu Špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky Bratislava, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. P. R., Ing. Ľ. K., Ing. V. J., Ing. D. L. a PhDr. J. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. apríla 2006 doručená sťažnosť Ing. P. R., Ing. Ľ. K., Ing. V. J. a Ing. D. L., všetci toho času vo výkone väzby a PhDr. J. K., T. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. M. R., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) uznesením Prezídia Policajného zboru Slovenskej republiky, Úradu boja proti korupcii, Odboru boja proti korupcii, B. z 3. februára 2006 ČVS: PPZ-67/BPK-S-2005 (ďalej len „vyšetrovateľ“) v spojení s uznesením Úradu Špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky Bratislava (ďalej len „špeciálna prokuratúra“) z 22. februára 2006, čís. VII Gv 314/04-19 a uznesením Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „špeciálny súd“) zo 6. februára 2006 sp. zn. BB-Pšv 6/06 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 2. marca 2006, sp. zn. 1 Toš 13/2006, ako aj namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 47 ods. 1 až 3, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 1 až 4 ústavy a im zodpovedajúcim právam podľa Dohovoru postupom vyšetrovateľa a dozorujúceho prokurátora špeciálnej prokuratúry.

Zo sťažnosti a predložených príloh vyplýva, že označeným uznesením sa začalo trestné stíhanie sťažovateľov za trestný čin sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 4 písm. b) a ods. 5 Trestného zákona. Špeciálna prokuratúra označeným uznesením zamietla sťažnosti sťažovateľov ako nedôvodné.

Na návrh prokurátora špeciálnej prokuratúry špeciálny súd označeným uznesením vzal sťažovateľov Ing. R., Ing. K., Ing. J. a Ing. L. do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a) a b) Trestného poriadku. Proti uzneseniu špeciálneho súdu podali

sťažovatelia sťažnosť, o ktorej rozhodol označeným uznesením najvyšší súd tak, že ich sťažnosť zamietol.

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti vo vzťahu k postupu vyšetrovateľa namietajú najmä to, že

- a) vyšetrovateľ sám, bez predchádzajúceho súhlasu dozorujúceho prokurátora zhromažďoval listinné dôkazy tvoriace predmet bankového tajomstva, hoci mu to vtedy platný a účinný Trestný poriadok nedovoľoval,
- b) vyšetrovateľ po začatí trestného stíhania vypočúval svedkov k okolnostiam tvoriacim predmet bankového tajomstva bez toho, aby títo svedkovia boli zbavení mlčanlivosti v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o bankách,
- c) že vyšetrovateľ, ako aj dozorujúci prokurátor vzali za základ svojich rozhodnutí nezákonné a právne neúčinné zhromaždené listiny vykonané ešte pred začatím trestného stíhania vo veci.

Na tomto základe sťažovatelia argumentujú, že *„orgány prípravného konania i súdy, pri svojom postupe i rozhodovaní, vychádzali z nezákonne zhromaždených listín, vykonaných dôkazov, čím objektívne nemohli naplniť zákonné podmienky pre vznesenie obvinenia, ani pre naše vzatie do väzby“*.

Pokiaľ ide o rozhodovanie o väzbe, sťažovatelia vytykajú súdom *„paušálne rozhodovanie o dôvodoch väzby“*, keďže tieto nebrali do úvahy, že

- a) obvinení sú doteraz osoby, ktoré neboli trestne stíhané, či odsúdené (okrem Ing. L., voči ktorej prebieha trestné stíhanie v inej veci),
- b) žili a žijú bezúhonným spôsobom života,
- c) ku skutkom, za ktoré sú stíhaní, došlo v priebehu rokov 1998 – 2001, t. j. oveľa skôr, ako sa začalo trestné stíhanie, pričom za túto dobu ničím nedali dôvod na vznik nebezpečenstva o možnom úteku, či ovplyvňovaní svedkov,
- d) si plnili iba svoje pracovné povinnosti v závislosti od svojho funkčného zaradenia, pričom plnenie pracovných úloh pri podpisovaní zmlúv a pod. z nich nerobí organizovanú skupinu a zároveň je plnenie pracovných úloh okolnosťou vylučujúcou

protiprávnosť, pokiaľ ide o legitímne plnenie úloh v rámci povolenej (licencovanej) činnosti bánk.

Na základe argumentácie obsiahnutej v sťažnosti sťažovateľa zastávajú názor, že postupom a rozhodnutiami označených orgánov boli porušené ich ústavou chránené práva, a preto navrhujú, aby ústavný súd vo veci ich sťažnosti rozhodol nasledovne:

„1. Základné práva Ing. R. P., Ing. L. K., Ing. V. J., Ing. D. L. a PhDr. J. K. podľa čl. 17 ods. 1, 2, 5 a čl. 46 ods. 1, 4 Ústavy SR a čl. 5 ods. 1, 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením vyšetrovateľa Prezídia PZ SR, Úradu boja proti korupcii, odboru boja proti korupcii, B. z 3. februára 2006 ČVS: PPZ-67/BPK-S-2005 v spojení s uznesením Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR Bratislava z 22. februára 2006, čís. VII Gv 314/04-109 porušené boli.

2. Základné práva Ing. R. P., Ing. L. K., Ing. V. J., Ing. D. L. podľa čl. 17 ods. 1, 2, 5 a čl. 46 ods. 1, 4 Ústavy SR a čl. 5 ods. 1, 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením sudcu pre prípravné konanie Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica zo 6. februára 2006 sp. zn. BB-Pšv 6/06 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 2. marca 2006 sp. zn. 1 Toš 13/2006 porušené boli.

3. Základné práva Ing. R. P., Ing. K. L., Ing. J. V. a Ing. D. L. podľa čl. 17 ods. 2, čl. 47 ods. 1, 2, 3, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 1, 2, 3, 4 Ústavy SR a im zodpovedajúcim základným právam zaručeným Dohovorom..., postupom vyšetrovateľa Prezídia PZ SR, Úradu boja proti korupcii, odboru boja proti korupcii, B. a dozorujúceho prokurátora ÚŠP GP SR Bratislava porušené boli.

4. Uznesenie sudcu pre prípravné konanie Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica zo 6. februára 2006 sp. zn. BB-Pšv 6/06 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 2. marca 2006 sp. zn. 1 Toš 13/2006 sa zrušujú a vec sa vracia na ďalšie konanie Špeciálnemu súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica.

5. Nariaďuje sa ÚVV B. bezodkladne prepustiť na slobodu obvinených Ing. R. P., Ing. K. L., Ing. J. V. a Ing. L. D..

6. Uznesenie vyšetrovateľa Prezídia PZ SR, Úradu boja proti korupcii, odboru boja proti korupcii B. z 3. februára 2006 ČVS: PPZ-67/BPK-S-2005, v spojení s uznesením ÚŠP GP SR z 22. februára 2006, čís. VII Gv 314/04-109 sa zrušujú.

7. Porušovatelia základných práv a slobôd sú povinní nahradiť trovy konania vo výške, ako budú určené a vyčíslené.“

Sťažovatelia zároveň žiadajú, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť právoplatných rozhodnutí, a to uznesenia sudcu pre prípravné konanie špeciálneho súdu zo 6. februára 2006 sp. zn. BB-Pšv 6/06 v spojení s uznesením najvyššieho súdu z 2. marca 2006, sp. zn. 1 Toš 13/2006 a prikázal Ústavu na výkon väzby B., aby sťažovateľov Ing. P. R., Ing. Ľ. K., Ing. V. J. a Ing. D. L. bezodkladne prepustil z väzby.

Ústavný súd ešte pred predbežným prerokovaním sťažnosti požiadal o stanovisko k sťažnosti predsedu najvyššieho súdu. V stanovisku predsedu najvyššieho súdu, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 19. júna 2006, sa okrem iného uvádza:

„...vo vzťahu k napadnutému uzneseniu Najvyššieho súdu SR z 2. marca 2006, sp. zn. 1 Toš 13/2006, oznamujeme, že zásadné stanovisko k ústavnou sťažnosťou namietaným skutočnostiam vyplýva z odôvodnenia tohto uznesenia (najmä strana 13 až 15).

Vychádzajúc ale z obsahu ústavnej sťažnosti, ktorá sa dotýka širšieho rámca, než ktorý bol predmetom rozhodovania Najvyššieho súdu SR ako súdu odvolacieho, dodávame nasledovné úvahy:

Všetci štyria obvinení boli vzatí do väzby po vznesení obvinenia v zmysle § 206 ods. 1, ods. 3 Tr. por., teda po zistení vyšetrovateľa, že po začatí trestného stíhania bol dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin spáchali uvedené osoby. Prvostupňový súd pri rozhodovaní o väzbe všetkých štyroch obvinených na základe zhromaždených dôkazov konštatoval, že z nich vyplýva dôvodné podozrenie na úrovni rozumnej istoty, že sa mali dopustiť skutkov, pre ktoré bolo začaté trestné stíhanie. Zároveň zistil, že tieto skutky majú znaky trestných činov podľa § 248 ods. 1, ods. 5 a § 250a ods. 1, ods. 5 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006.

Pokiaľ ide o dôvody väzby všetkých štyroch obvinených v zmysle § 71 ods. 1 písm. a), písm. b) Tr. por., tieto boli u obvinených dostatočným – konkrétnym spôsobom odôvodnené a to tak pokiaľ ide o dôvodnú obavu, že by ušli alebo sa skrývali vzhľadom na reálnu hrozbu uloženia vysokého trestu (písm. a), ako aj pokiaľ ide o dôvodnú obavu z ovplyvňovania najmä doteraz nevypočutých svedkov (písm. b).

Pokiaľ ide o tzv. útekovú väzbu, obvineným za uvedené trestné činy hrozí trestná sankcia v rozpätí 5 až 12 rokov. Súdny oboch stupňov posudzovali výšku hroziaceho trestu so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu (porovnaj str. 3 až 14 uznesenia NS SR, sp. zn. 1 Toš 13/2006), pričom treba dodať, že ustálená judikatúra súdov Slovenskej republiky pri tomto dôvode väzby spravidla akceptovala hrozbu trestom nad 5 rokov trestu odňatia slobody.

Vo vzťahu k tzv. kolúznej väzbe treba dodať, že z rozsahu spáchaných trestných skutkov, ktoré zakladajú trestný čin sprenevery a trestný čin úverového podvodu, v tomto, počiatočnom štádiu trestného stíhania je reálne možné (najmä vzhľadom na rozsah a obsah spáchaných trestných skutkov) prezumovať kolúzne zámery obvinených, bez ohľadu na spôsob svojej obhajoby bezprostredne po vznesení obvinenia, resp. marenie objasňovania skutočností závažných pre trestné stíhanie. Špecifický charakter spáchaných trestných skutkov nepochybne tento záver odôvodňuje.

Ústavná sťažnosť sa však dotýka, ako bolo v úvode naznačené, širšieho rámca lebo zahŕňa aj skutkové okolnosti, pokiaľ ide o dôvodnosť vzneseného obvinenia, ktoré ale nemohli byť predmetom rozhodovania súdov v tomto štádiu konania. Napadnuté rozhodnutia súdov preto nemohli porušiť základné práva obvinených v tejto časti. Treba totiž konštatovať, že súdy nie sú oprávnené v štádiu prípravného konania meniť vznesené obvinenie alebo zaujímať stanovisko k dôvodnosti trestného stíhania, ak v zmysle § 71 ods. 1 Tr. por. pri rozhodovaní o väzbe zistia, že skutok pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie bol spáchaný, má znaky trestného činu a na už spomínanej rovine rozumnej istoty uzatvorí, že skutok spáchal obvinený.

Z uvedených dôvodov preto navrhujeme predmetnú ústavnú sťažnosť neprijat' na ďalšie konanie.“

Ústavný súd zaslal stanovisko predsedu najvyššieho súdu na vyjadrenie právneho zástupcovi sťažovateľov. Z vyjadrenia sťažovateľov k jeho stanovisku, ktoré bolo doručené ústavnému súdu 7. júla 2006, vyplýva, že stanovisko predsedu najvyššieho súdu nepovažujú za správne. Podľa názoru sťažovateľov v predmetnej veci zlyhal nielen prokurátorský dozor, ale aj úloha procesne konajúcich súdov, ktorých úlohou je aj v tomto štádiu trestného stíhania preskúmať nielen formálne, ale aj materiálne podmienky dôvodnosti začatého

trestného stíhania i dôvodnosti väzby. Sťažovatelia zároveň poukazujú, že predseda najvyššieho súdu sa meritórne nevyjadril k porušovaniu dvoch základných požiadaviek zákona pri vykonávaní dôkazov, a to, že sa porušuje zákonná povinnosť ochrany bankového tajomstva pri výsluchu svedkov a povinnosť požadovať listiny dotýkajúce sa bankového tajomstva iba s predchádzajúcim súhlasom prokurátora.

II.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00 mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní ktoré mu predchádzalo alebo samotným rozhodnutím, došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlniteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00 mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

Vychádzajúc z obsahu sťažnosti bolo úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní preskúmať dva okruhy problémov, či

- 1) postupom a uznesením vyšetrovateľa z 3. februára 2006 ČVS: PPZ-67/BPK-S-2005, ktorým bolo začaté trestné stíhanie sťažovateľov ako obvinených v spojení s uznesením špeciálnej prokuratúry z 22. februára 2006, čís. VII Gv 314/04-109, ktorým boli zamietnuté sťažnosti sťažovateľov proti uvedenému uzneseniu vyšetrovateľa, boli porušené namietané základné práva sťažovateľov,
- 2) uznesením špeciálneho súdu zo 6. februára 2006 sp. zn. BB-Pšv 6/06 o vzatí sťažovateľov Ing. P. R., Ing. L. K., Ing. V. J. a Ing. D. L. do väzby v spojení s uznesením najvyššieho súdu z 2. marca 2006, sp. zn. 1 Toš 13/2006, ktorým boli sťažnosti sťažovateľov proti uzneseniu špeciálneho súdu zamietnuté, boli porušené označené základné práva sťažovateľov.

Ad 1) Pokiaľ ide o prvý okruh problémov, ústavný súd konštatoval, že sťažnosť sťažovateľov v tejto časti smeruje proti postupu a rozhodnutiam vyšetrovateľa a dozorujúceho prokurátora špeciálnej prokuratúry, t. j. proti orgánom prípravného konania, pričom ústavnému súdu bola sťažnosť doručená v štádiu prípravného konania, t. j. v tom štádiu trestného konania, keď o odôvodnenosti, a teda zákonnosti a ústavnosti trestného stíhania sťažovateľov meritórne zatiaľ všeobecné súdy nerozhodovali.

Ústavný súd pri predbežnom prerokúvaní sťažnosti sťažovateľov dospel k záveru, že platná právna úprava trestného konania umožňuje sťažovateľom ako obvineným, a príp. aj v ďalšom štádiu trestného konania (po prípadnom vznesení obžaloby) ako obžalovaným v rámci uplatnenia práva na obhajobu právne účinným spôsobom namietat' porušenie svojich základných práv a slobôd garantovaných ústavou, ku ktorým malo dôjsť v dôsledku nezákonného postupu vyšetrovateľa a dozorujúceho prokurátora v predmetnej trestnej veci. Tak ako súd prvého stupňa, ktorý bude (je) oprávnený konať a rozhodovať v trestnej veci sťažovateľov, aj odvolací súd v prípade podania odvolania v predmetnej trestnej veci sú súdmi s plnou jurisdikciou, v ktorých právomoci je posúdenie všetkých relevantných skutkových aj právnych okolností prípadu vrátane zákonnosti a ústavnosti postupu orgánov prípravného konania v trestnej veci sťažovateľov v štádiu trestného stíhania predchádzajúcemu podaniu obžaloby (obdobne napr. III. ÚS 75/05, alebo III. ÚS 109/05), t. j. aj skutočností, ktoré vytykajú sťažovatelia postupu vyšetrovateľa a dozorujúceho prokurátora v predloženej sťažnosti.

Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že trestné konanie predstavuje od svojho začiatku až po koniec organický celok, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizáciou garancií na ochranu práv a slobôd zo strany orgánov činných v trestnom konaní môžu a majú naprávať, resp. korigovať prípadné predchádzajúce pochybenia týkajúce sa aj porušenia základných práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy. Preto spravidla až po právoplatnom skončení trestného konania možno sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy namietat' porušenia ústavou chránených základných práv a slobôd, ku ktorým došlo v priebehu trestného konania a neboli v jeho priebehu odstránené.

Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že sťažovatelia mali a majú v systéme všeobecného súdnictva k dispozícii účinné prostriedky na ochranu svojich základných práv, ktoré mali byť porušené postupom a označenými rozhodnutiami vyšetrovateľa a dozorujúceho prokurátora. Za daných okolností podľa názoru ústavného súdu neexistuje ústavný dôvod k tomu, aby ústavný súd vstupoval v predmetnej trestnej veci sťažovateľov do právomoci všeobecných súdov. Naopak, skutočnosť, že všeobecné súdy môžu podľa platného právneho poriadku sťažovateľom poskytnúť účinnú ochranu ich ústavou chránených práv a slobôd, vylučuje právomoc ústavného súdu, a preto ústavný súd v tejto časti odmietol sťažnosť sťažovateľov podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

Ad 2) Pokiaľ ide o tú časť sťažnosti, v ktorej namietajú sťažovatelia porušenie svojich ústavou chránených práv a slobôd uznesením špeciálneho súdu zo 6. februára 2006 sp. zn. BB-Pšv 6/06 o vzatí sťažovateľov Ing. P. R., Ing. L. K., Ing. V. J. a Ing. D. L. do väzby, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní tejto sťažnosti konštatoval, že o sťažnosti voči tomuto uzneseniu bol oprávnený rozhodovať najvyšší súd, čo v súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu zakladá tiež dôvod na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

Napokon sa ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zaoberal tou jej časťou, v ktorej sťažovatelia namietajú porušenie svojich ústavou chránených práv a slobôd uznesením najvyššieho súdu z 2. marca 2006, sp. zn. 1 Toš 13/2006, ktorým boli sťažnosti sťažovateľov proti uzneseniu špeciálneho súdu o ich vzatí do väzby zamietnuté.

V súlade s vyššie citovanou judikatúrou ústavného súdu bolo úlohou ústavného súdu posúdiť, či skutkové a právne závery najvyššieho súdu, o ktoré oprel namietané uznesenie neboli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, či boli (sú) z ústavného hľadiska ospravedliteľné a udržateľné, a či je teda opodstatnené tvrdenie sťažovateľov, že vydaním označeného uznesenia najvyššieho súdu došlo k porušeniu namietaných základných práv a slobôd sťažovateľov.

V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti návrhu (sťažnosti) hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh je preto možné považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98).

Za týmto účelom ústavný súd preskúmaval pri predbežnom prerokovaní sťažnosti napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, pričom považoval za potrebné poukázať najmä na tú časť jeho odôvodnenia, v ktorej sa uvádza:

„Pokiaľ ide o dôvody väzby, Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v plnom rozsahu stotožnil so záverom sudcu špeciálneho súdu, že u obvinených... v tomto štádiu trestného konania sú dané podľa § 71 ods. 1 písm. a), písm. b) Tr. por.

Z doposiaľ zabezpečených a vykonaných dôkazov vyplýva dôvodné podozrenie v rovine rozumnej istoty, že obvinení... sa mali dopustiť skutkov, pre ktoré bolo začaté trestné stíhanie a ktoré majú znaky trestných činov. Keďže sudca špeciálneho súdu v odôvodnení napadnutého uznesenia v dostatočnom rozsahu rozviedol tieto dôkazy a z nich vyplývajúce doteraz zistené skutočnosti nasvedčujúce vyššie uvedenému záveru, Najvyšší súd Slovenskej republiky preto v podrobnostiach na túto argumentáciu len odkazuje, keďže ju považoval za správnu a v súlade so zákonom.

Vo vzťahu k námietkam obvinených, ktoré uplatnili v odôvodnení podanej sťažnosti, Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné uviesť nasledovné:

Národná banka Slovenska prostredníctvom svojho úseku bankového dohľadu 23. apríla 2001 začala s výkonom tematickej dohliadky v D., a. s., (...), v rámci ktorej zistila neobvyklé operácie tejto banky s J., a. s., so sídlom v P., o ktorých podala oznámenie Úradu finančnej polície v Bratislave.

Podľa § 8 ods. 3 Tr. por. účinného v čase podania vyššie uvedeného oznámenia mohol prokurátor údaje, ktoré sú inak predmetom bankového tajomstva, (...) požadovať aj mimo prípravného konania, teda pred začatím trestného stíhania.

Národná banka Slovenska rozhodnutím z 24. augusta 2001 (...), zaviedla nútenú správu v D., a. s., (...) V dôsledku zavedenia nútenej správy sa pozastavil výkon funkcie všetkých orgánov D., a. s., a pôsobnosť predstavenstva banky a dozornej rady banky prešla na správcu banky. Po vyhlásení konkurzu prešiel potom výkon funkcií orgánov D., a. s., na ustanoveného správcu konkurznej podstaty úpadcu.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky námietky obvinených uplatnené prostredníctvom obhajcu, pokiaľ sa týkali zákonnosti získania doposiaľ zabezpečených listinných dôkazov dokumentujúcich bankové operácie medzi vyššie uvedenými bankami a ich klientmi, považoval za neopodstatnené. Na druhej strane je však dôvodné tvrdenie obvinených, že sa takéto listinné dôkazy nie je možné považovať aj zápisnice o podaní vysvetlenia, ktoré napriek tomu, že sú súčasťou vyšetrovacieho spisu (zväzok č. II, č. I. 73 až 120), správne sudca špeciálneho súdu v konaní o návrhu na vzatie do väzby a následne Najvyšší súd Slovenskej republiky pri prieskumnej činnosti na podklade podaných sťažností, nebrali vôbec do úvahy.

Vo vzťahu k dôvodom tzv. útekovej väzby (...) z konania obvinených a z vyššie uvedených konkrétnych skutočností vyplýva záver, že obvinení sú nielen stíhaní pre trestný čin s trestnou sadzbou trestu odňatia slobody od piatich do dvanástich rokov, ale vzhľadom na okolnosti prípadu v celom ich súhrne uloženie vysokého trestu im aj reálne hrozí, ktorá skutočnosť potom zakladá dôvodnú obavu, že by ušli alebo sa skrývali, aby sa tak tejto hroziacej sankcii vyhli. Na tomto závere nič nemení skutočnosť, že v tejto veci sa viedlo trestné stíhanie už od roku 2002, resp. 2004, pretože v tom čase obvinení vystupovali v inom procesnom postavení.

Pokiaľ ide o dôvod tzv. kolíznej väzby (...) Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na charakter tejto trestnej činnosti, na spôsob konania obvinených, na osoby obvinených a predovšetkým štádium trestného konania a stav objasnenia veci, rovnako dospel k záveru, že uvedené konkrétne skutočnosti u všetkých štyroch obvinených zakladajú dôvodnú obavu z ovplyvňovania ostatných doposiaľ vypočutých svedkov (...) ako aj ďalších nevypočutých svedkov alebo iného marenia objasňovania skutočností závažných pre trestné

stíhanie, navyše keď vykonaným dokazovaním bude potrebné dôsledne preveriť prípadné obhajobné tvrdenia obvinených u osôb, s ktorými títo z titulu svojej funkcie prichádzali bezprostredne do styku...“.

Po dôkladnom preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu dospel ústavný súd k záveru, že je riadne odôvodnené, nie je arbitrárne, pričom ho možno z ústavného hľadiska považovať za akceptovateľné a udržateľné, a preto jeho vydaním podľa názoru ústavného súdu nemohlo dôjsť k porušeniu namietaných základných práv a slobôd sťažovateľov. Na tomto základe ústavný súd odmietol pri predbežnom prerokovaní sťažnosti aj túto jej časť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa návrhom sťažovateľov, aby bola odložená vykonateľnosť uznesenia špeciálneho súdu zo 6. februára 2006 sp. zn. BB-Pšv 6/06 v spojení s uznesením najvyššieho súdu z 2. marca 2006, sp. zn. 1 Toš 13/2006, ako aj ich návrhom, aby ústavný súd prikázal Ústavu na výkon väzby B., aby sťažovateľov Ing. P. R., Ing. Ľ. K., Ing. V. J. a Ing. D. L. bezodkladne prepustil z väzby.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. septembra 2006